

Inhoud

Ten geleide	v
Voorwoord	ix
Hoofdstuk 1. Inleiding	1
Hoofdstuk 2. De klokkenluidersregeling in de private onderneming	3
2.1. Historiek	3
2.1.1. Van Angelsaksische traditie tot introductie in Europa	3
2.1.2. De Europese Klokkenluidersrichtlijn	5
2.1.3. De Belgische Klokkenluiderswet voor de private sector	6
2.1.4. Afzonderlijke wetgeving voor de publieke sector	8
2.1.4.1. Op Vlaams niveau	8
a. De Vlaamse overheid	8
b. De Vlaamse onderwijsinstellingen	8
2.1.4.2. Op federaal niveau	9
2.1.4.3. Op Brussels niveau	10
2.2. Materieel toepassingsgebied	10
2.2.1. Volgens de EU-Richtlijn	10
2.2.2. Volgens de Belgische wet	11
2.2.3. Wat met het recht op vrije meningsuiting (art. 10 EVRM)?	14
2.2.4. Implementatie in de praktijk	17
2.2.4.1. Een meldpunt voor meer dan wat de wetgever bepaalt	17
2.2.4.2. Eén allesomvattende meldprocedure	18
2.2.4.3. Toepassingsgebied buiten België	19
2.3. Personeel toepassingsgebied	22
2.3.1. Volgens de EU-Richtlijn	22
2.3.2. Volgens de Belgische wet	23
2.3.3. Implementatie in de praktijk	26
2.4. De wettelijk voorziene meldingsmogelijkheden	29
2.4.1. Interne melding (art. 11 e.v.)	30
2.4.2. Externe melding (art. 13 e.v.)	30
2.4.3. Openbaarmaking (art. 19 e.v.)	31

2.5.	De inrichting van een intern meldkanaal	32
2.5.1.	De organisatiestructuur van een meldkanaal binnen de onderneming	32
2.5.2.	Een effectief meldkanaal implementeren	33
2.5.2.1.	Voorwaarden voor een effectief meldsysteem	33
2.5.2.2.	Belang van meerdere kanalen	34
2.5.2.3.	Belang van de menselijke factor	36
2.5.2.4.	Faciliteiten online platform	37
2.5.3.	Procedurele vereisten	37
2.5.3.1.	Te respecteren termijnen	37
2.5.3.2.	Onafhankelijkheid	38
2.5.3.3.	Vertrouwelijkheid	39
2.5.3.4.	Ontvangst/meldbeheer	39
2.5.3.5.	Registratie	40
2.5.3.6.	GDPR	40
2.5.3.7.	Sociale partners	42
2.5.4.	Procedurele én praktische vereisten in de praktijk brengen	42
2.5.4.1.	Onafhankelijkheid	44
2.5.4.2.	Vertrouwelijkheid	44
2.5.4.3.	Ontvangst/meldbeheer	45
2.5.4.4.	Registratie	48
	a. Anonimiteit/geheimhouding	48
	b. GDPR	49
	c. Specifieke gevoelige informatie	49
2.6.	Beschermingsvoorwaarden: wanneer is een klokkenluider beschermd tegen zogenaamde represailles?	50
2.6.1.	De wettelijke bescherming	50
2.6.2.	Van wantrouwen naar proactieve benadering	52
2.7.	Sancties	55
2.7.1.	Wettelijke regeling	55
2.7.1.1.	Buitengerechtelijke procedure bij de federale Ombudsman	55
2.7.1.2.	Schadevergoeding voor het slachtoffer van een represaille	55
2.7.1.3.	Bevoegde rechtbanken	57
2.7.2.	Andere juridische verantwoordelijkheden (burgerrechtelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid vennootschap)	57
2.8.	Melding als start voor een intern onderzoek	58
	Hoofdstuk 3. Privaat onderzoek in de onderneming	61
3.1.	Historiek	62
3.1.1.	Van zelfregulering tot codificatie	62

3.1.2.	De oude wet op de privédetective	63
3.2.	De doelstellingen en mechanismen van de wet	65
3.3.	Het materiële toepassingsgebied	67
3.3.1.	De geïsoleerde activiteiten (art. 3 WPO)	67
3.3.2.	Uitgesloten activiteiten (art. 4 WPO)	69
3.3.3.	Bijkomende beperkte uitzondering voor leden van de personeelsdienst (art. 43 WPO)	76
3.4.	Wet van openbare orde (art. 5 WPO)	77
3.4.1.	Verplichtingen op straffe van nietigheid (art. 101 WPO)	78
3.4.2.	De toepasselijkheid van de WPO in combinatie met Europese of andere bijzondere wetgeving (art. 6 WPO)	79
3.5.	Personeel toepassingsgebied	80
3.5.1.	De vergunningsplicht (art. 7-13 WPO)	80
3.5.2.	De vergunningsvoorwaarden (art. 14-22 WPO)	82
3.5.3.	De verplichtingen voor vergunde ondernemingen, interne diensten en opleidingsinstellingen (art. 23-28 WPO)	83
3.5.4.	Voorwaarden voor verschillende categorieën van personen (art. 29-30 WPO)	85
3.5.4.1.	De personen (art. 29 WPO)	85
3.5.4.2.	De voorwaarden (art. 30 WPO)	87
3.6.	WPO versus AVG	95
3.6.1.	Algemeen: de AVG is van toepassing – art. 54 WPO	95
3.6.2.	Verstrende invulling	95
3.6.2.1.	De verwerkingsverantwoordelijke – art. 55 WPO	95
3.6.2.2.	De functionaris voor gegevensbescherming (DPO) – art. 20 WPO	98
3.6.2.3.	De toestemmingsvereiste – art. 56 WPO	99
3.6.2.4.	Verplichtingen voor aanvang van een privaat onderzoek ..	100
a.	Het gerechtvaardigd belang – art. 63 en 64 WPO	100
b.	Reglement voor privaat onderzoek (WG-WN- context) – art. 65 WPO	101
c.	Onderzoeksopdrachtdocument/register – art. 66- 67 WPO	103
3.6.3	Verboden onderzoeks domeinen – art. 57-62 WPO	106
3.6.4.	Specifieke voorwaarden voor bepaalde vormen van privaat onderzoek	110
3.6.4.1.	Achtergrondonderzoek – art. 74 WPO	110
3.6.4.2.	Onderzoek naar woon- of verblijfplaats – art. 75-76 WPO ..	111
3.7.	Middelen, methodes, procedures en gedragsregels	112
3.7.1.	Algemene principes en verbodsbepalingen	112
3.7.1.1.	De principes – art. 80-81 WPO	112
3.7.1.2.	Verbod op provocatie – art. 86 WPO	116

3.7.1.3.	Verbod onrechtmatig verkregen bewijs te gebruiken – art. 96 WPO	117
3.7.1.4.	Verbod gewapend op te treden – art. 97 WPO	118
3.7.1.5.	De verplichting om een onderzoeksdossier aan te leggen – art. 98-100 WPO	118
3.7.1.6.	De meldingsplicht – art. 102 WPO	121
3.7.1.7.	De samenloop met een strafonderzoek – art. 103-104 WPO	124
3.7.1.8.	Synopsis: praktische basisregels voor onderzoeksmethoden en -middelen	126
3.7.2.	Het recht op privacy versus het privaat onderzoek	127
3.7.2.1.	Recht op privacy is een grondrecht	127
3.7.2.2.	Recht op privacy geldt ook in ondernemingscontext	128
3.7.2.3.	Mogelijkheden van inperking van het recht op privacy	129
3.7.2.4.	Recht op privacy specifiek voor privaat onderzoek voortaan ook wettelijk verankerd	134
3.7.2.5.	Het EVRM en het IVBPR versus privaat onderzoek	134
3.7.3.	Focus op de meest relevante onderzoekstechnieken	136
3.7.3.1.	Gebruik van publiek en niet publiek toegankelijke informatie	137
a.	Juridische analyse	137
b.	Toepassingen in de praktijk	140
3.7.3.2.	Het interview – art. 83 t.e.m. 85 WPO	141
a.	Juridische analyse	141
b.	Toepassingen in de praktijk	145
3.7.3.3.	Onderzoek van materiële documenten	148
a.	Juridische analyse	148
b.	Toepassingen in de praktijk	149
3.7.3.4.	Onderzoek van digitale data	150
a.	Juridische analyse	150
b.	Toepassingen in de praktijk	162
3.7.3.5.	Observatie – art. 87 t.e.m. 92 WPO	165
a.	Juridische analyse	165
b.	Toepassingen in de praktijk	170
3.8.	Rapportering – art. 68 t.e.m. 79 WPO	172
3.8.1.	Verplichte eindrapportering binnen de maand na beëindiging	172
3.8.2.	Inhoudelijke verplichtingen van het onderzoeksrapport	172
3.8.3.	Bekendmaking van het rapport	174
3.8.3.1.	Bekendmaking aan derden – geheimhoudingsplicht – art. 72 WPO	174

3.8.3.2. Bekendmaking aan en gevolggeving door de opdrachtgever – art. 77 t.e.m. 79 WPO	175
a. Inkennisstelling van de betrokkene en andere identificeerbare personen	176
b. Uitzonderingen op de verplichte inkennisstelling	177
3.8.4. Bewaartermijn – art. 73 WPO	179
3.8.5. Praktische tips bij het rapport als sluitstuk van het privaat onderzoek	180
3.9. Bescherming van vertrouwelijke gegevens door geheimhouding en belangenvermenging – art. 105 t.e.m. 110 WPO	182
3.9.1. Algemene maatregelen	182
3.9.1.1. Waken over de vertrouwelijkheid van de informatie	182
3.9.1.2. Beperken van personen aan wie informatie ter beschikking gesteld kan worden	183
3.9.2. Discretie is <i>key</i> : de praktijk	184
3.9.3. (Geen) partij kiezen	185
3.10. Verplichte gerechtelijke controle – art. 101 WPO	186
3.11. De inwerkingtreding van de WPO – art. 177 t.e.m. 180 WPO	186
3.11.1. Algemene regel – onmiddellijk toepasbaar	187
3.11.2. Overgangsbepalingen	187
3.11.2.1. Verdere uitoefening van activiteiten voor reeds vergunden én andere legitieme beroepsuitoefenaars – art. 177 t.e.m. 179 WPO	187
3.11.2.2. Overgangsregime voor onderzoek naar werknemers – art. 180 WPO	189
Bijlage – Overzicht van de nog te nemen uitvoeringsbesluiten WPO	191
Referenties	193